

ITPO w EU ETS

Analiza, której brakowało: dane, mity, konsekwencje

Agenda

ITPO w EU ETS. Analiza, której brakowało: dane, mity, konsekwencje

1. Dane

- Kontekst Analizy
- Źródła i wnioski z danych

2. Mity

- ITPO zaniża poziom recydingu
- ITPO generuje wyższe koszty dla sektora odpadów

3. Konsekwencje

- Koszt dla sektora ITPO
- Kierunki redystrybucji kosztu ETS
- Szanse i zagrożenia dla celów gospodarki odpadami

ARUP

Arup

Arup na Świecie. Shaping a better world

ARUP

94 biur

34 krajów

18,000+ pracowników

75 lat zyskowej działalności bez zadłużenia

£2,5 mld* obroty

* Szacowane obroty na RF 2024/2025

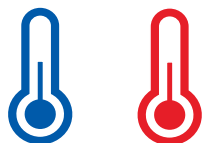
Dane

Dane

Kontekst Analizy

Cele klimatyczne UE:

- Obniżenie o ~55% emisji GHG do 2030
- Obniżenie o ~90% emisji GHG do 2040
- Neutralność emisyjna do 2050
- Rozwijanie OZE
- Gospodarka cyrkularna
- Czysty przemysł

EU ETS:

- European Union Emissions Trading System
- Podstawowe narzędzie UE do osiągnięcia neutralności klimatycznej
- Zakup 1 uprawnienia = prawo do emisji 1tCO₂ [70–80 EUR/tCO₂]
- Proponowane rozszerzenie na instalacje ITPO

Cel Analizy:

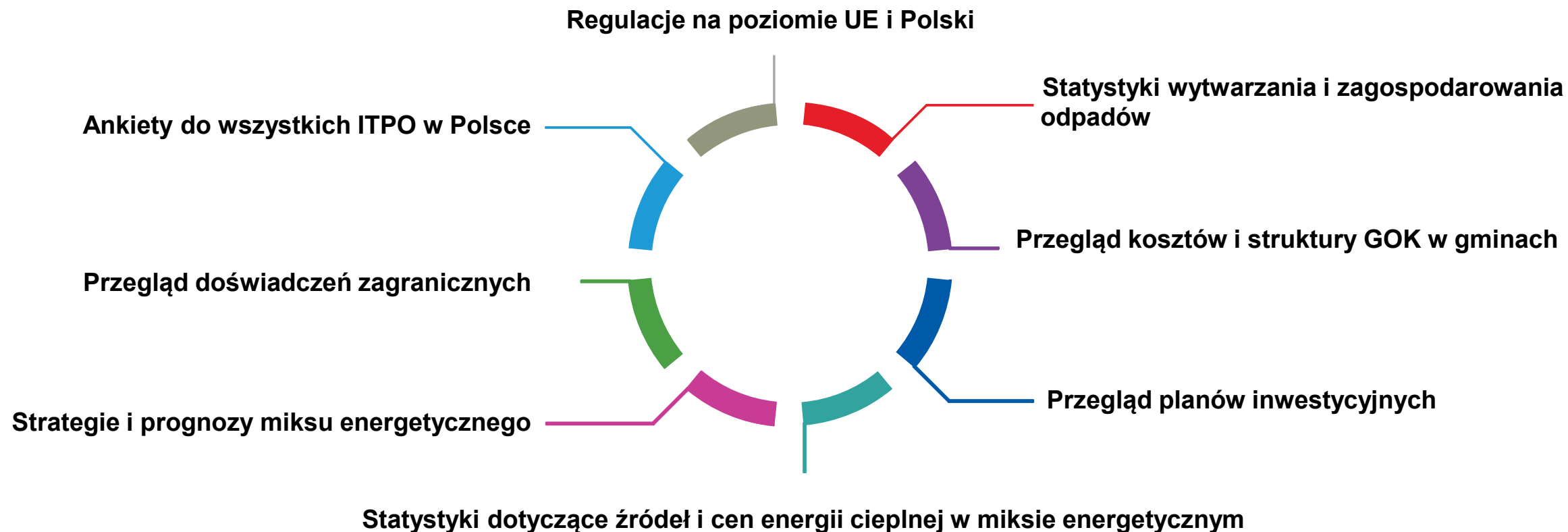
- Ocena skutków włączenia ITPO do systemu EU ETS
- Identyfikacja ryzyk, kosztów i możliwości dla sektora
- Wsparcie decyzji KE: równowaga efektów środowiskowych i ekonomicznych

Sektor odpadów | Sektor energii

Dane

Źródła danych

Dane

Źródła danych

Ankiety do wszystkich ITPO w Polsce

- Masa odpadów termicznie przekształconych [ton/rok]
- Cena na bramie [zł/t]
- Średnia wartość opałowa odpadów [MJ/kg]
- Energia elektryczna i ciepła: wytworzona i sprzedana [MWh/rok | GJ/rok]
  - w tym energia z OZE
- Średnia cena sprzedaży energii elektrycznej i ciepłej [zł/MWh | zł/GJ]
- Emisje CO₂ z procesu spalania odpadów [ton/rok]
- Sposób pomiaru emisji CO₂
  - w tym emisje CO₂ pochodzenia biogenicznego
- Koszty badań zawartości biomasy na cele uznania części energii jako OZE [zł/rok]

Dziękujemy wszystkim operatorom ITPO, którzy współpracowali przy udostępnieniu danych

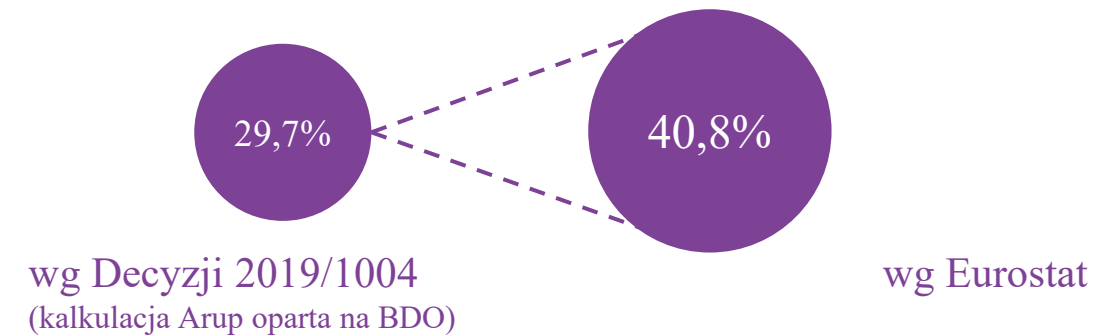
Dane

Źródła danych w UE

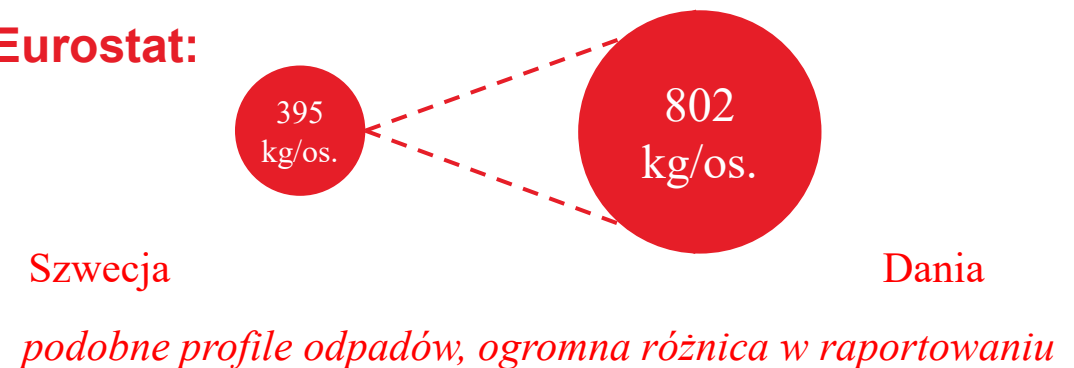
Jaki dostrzegamy problem?

Polska (2022), recycling:

Eurostat:

Dane

Źródła danych w UE

Jaki dostrzegamy problem?

1

Rozbieżności w raportowaniu
danych o odpadach w UE

2

- Rozproszony i nieporównywalny krajobraz danych o odpadach w UE
- Podważona zasadność ETS dla sektora odpadów
- Utrudnia integrację ITPO z celami klimatycznymi i odpadowymi

Dlaczego to jest problem?

Dlaczego to jest ważne?

3

- Dane są podstawą decyzji o włączeniu WtE do EU ETS
- Cele polityki odpadowej i klimatycznej muszą być spójne
- Inaczej ryzykujemy nieskuteczność i brak sprawiedliwości.

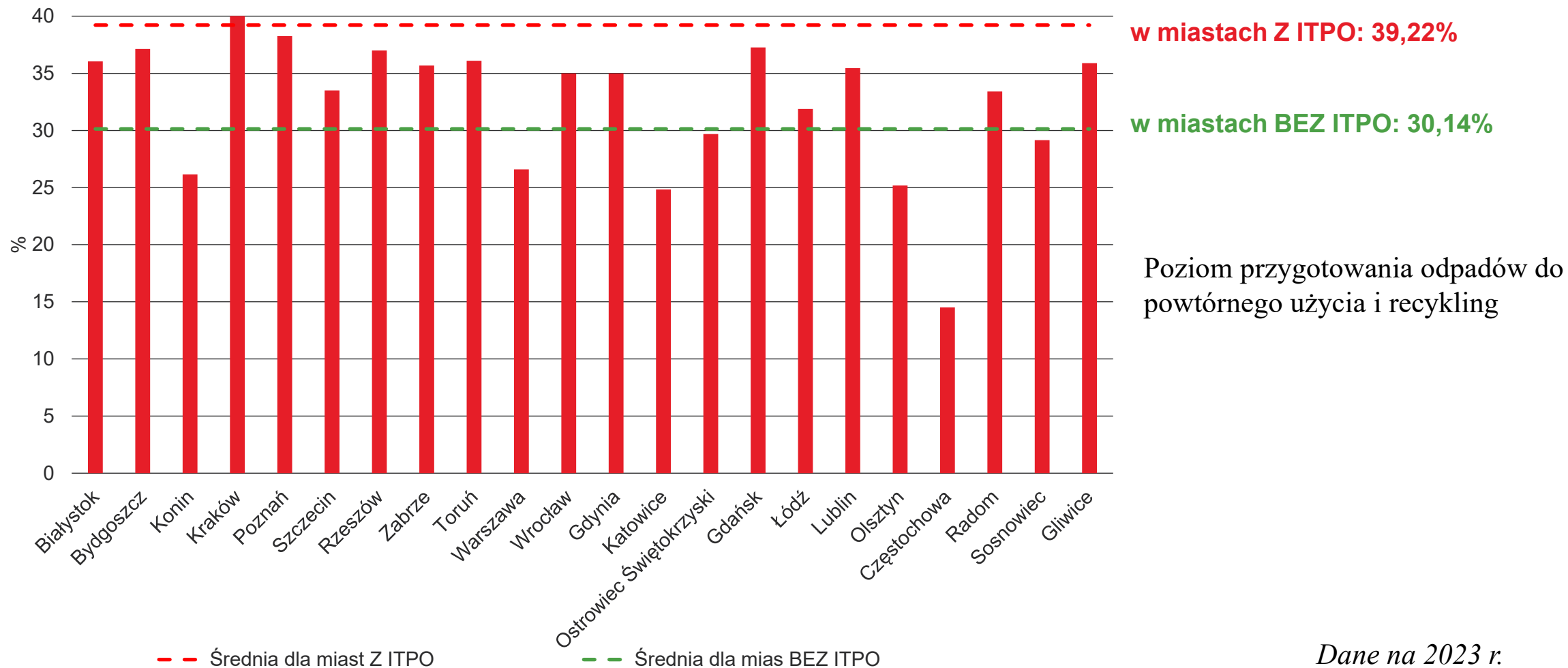

ARUP

Mity

Mity

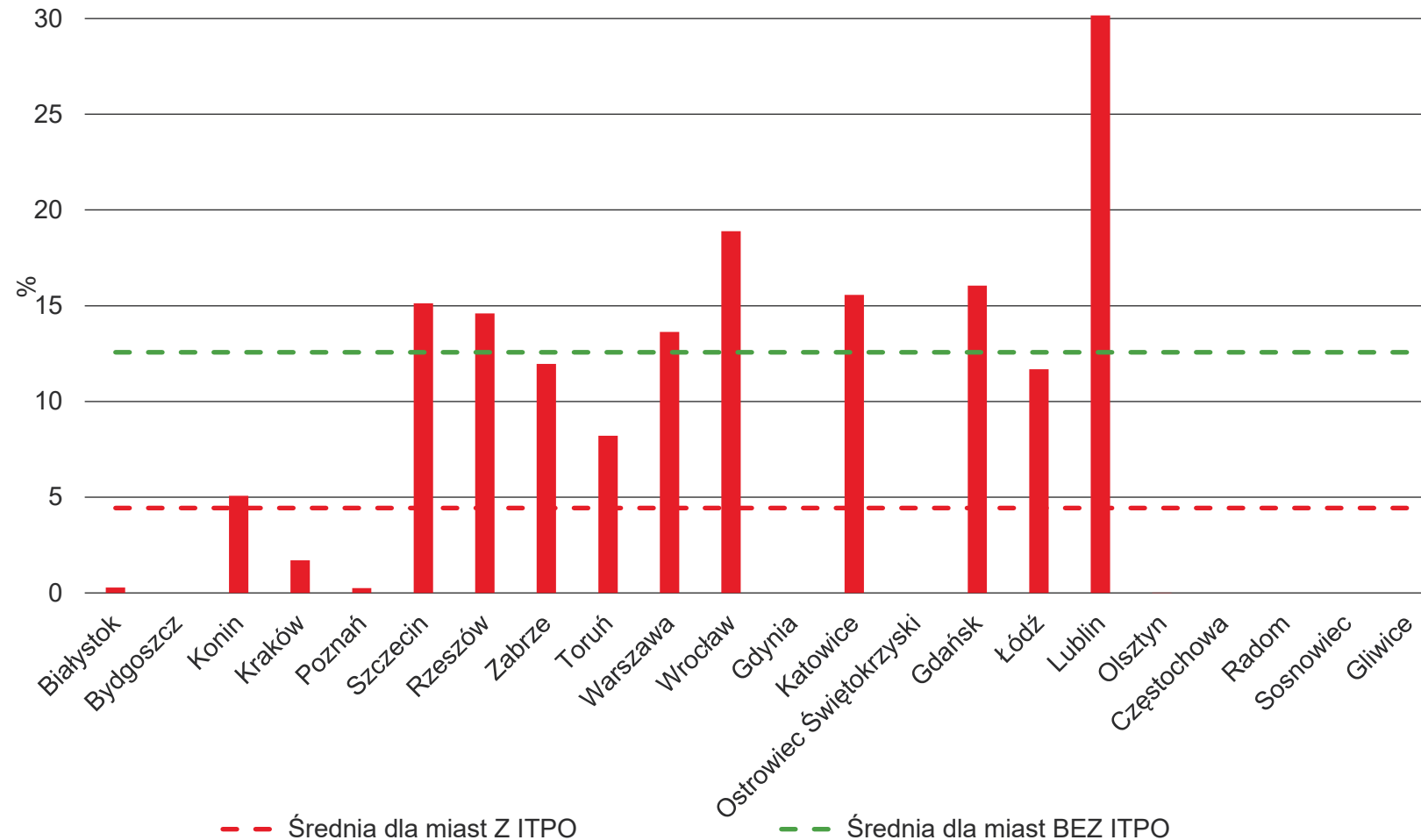
ITPO zaniża poziomy recydingu

Dane na 2023 r.

Mity

ITPO zaniża poziomy recydingu – a składowanie?

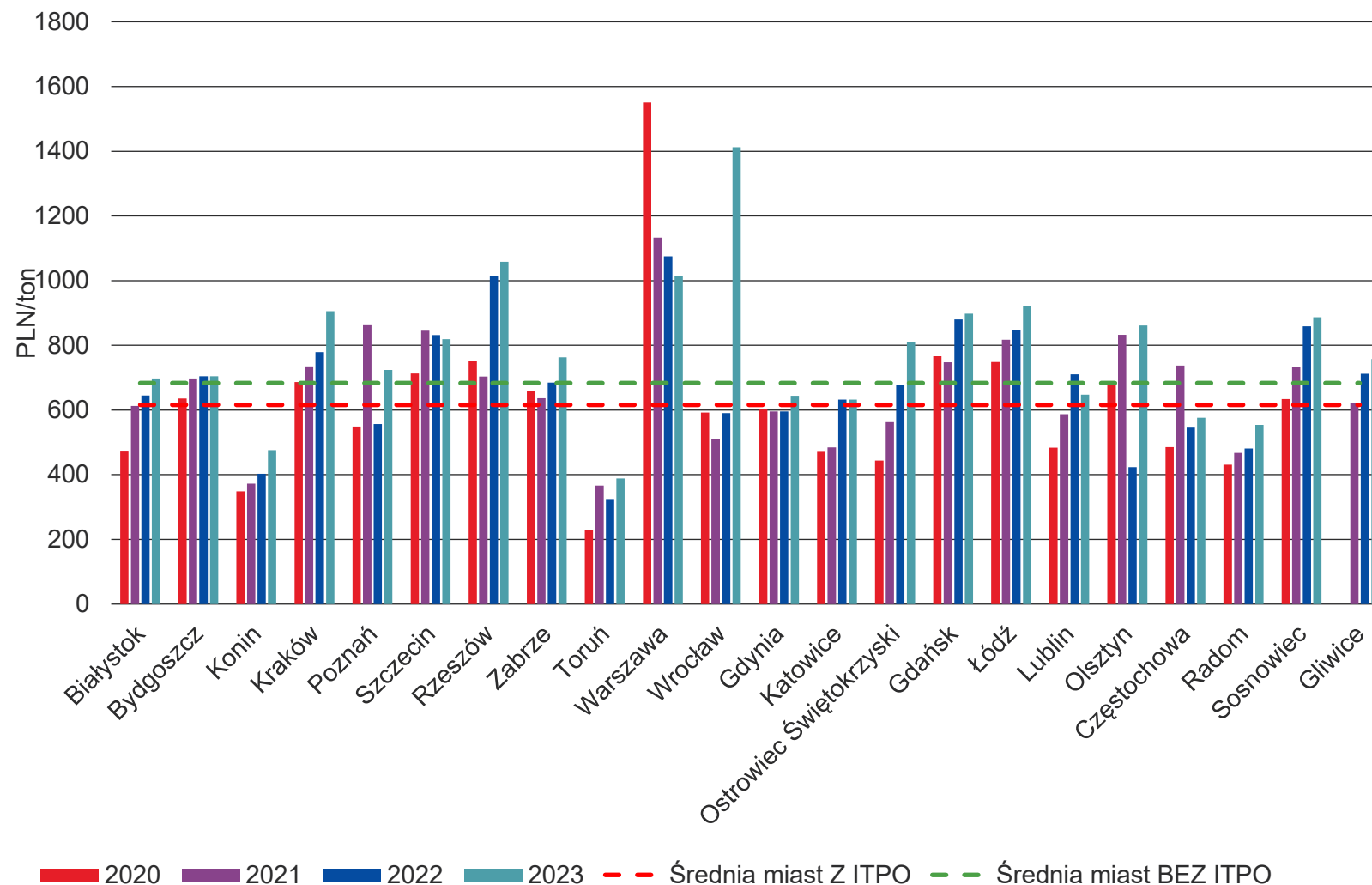
Poziom składowania odpadów
w miastach BEZ ITPO: 12,57%

w miastach Z ITPO: 4,43%

Dane na 2023 r.

Mity

ITPO generuje wyższe koszty dla sektora odpadów

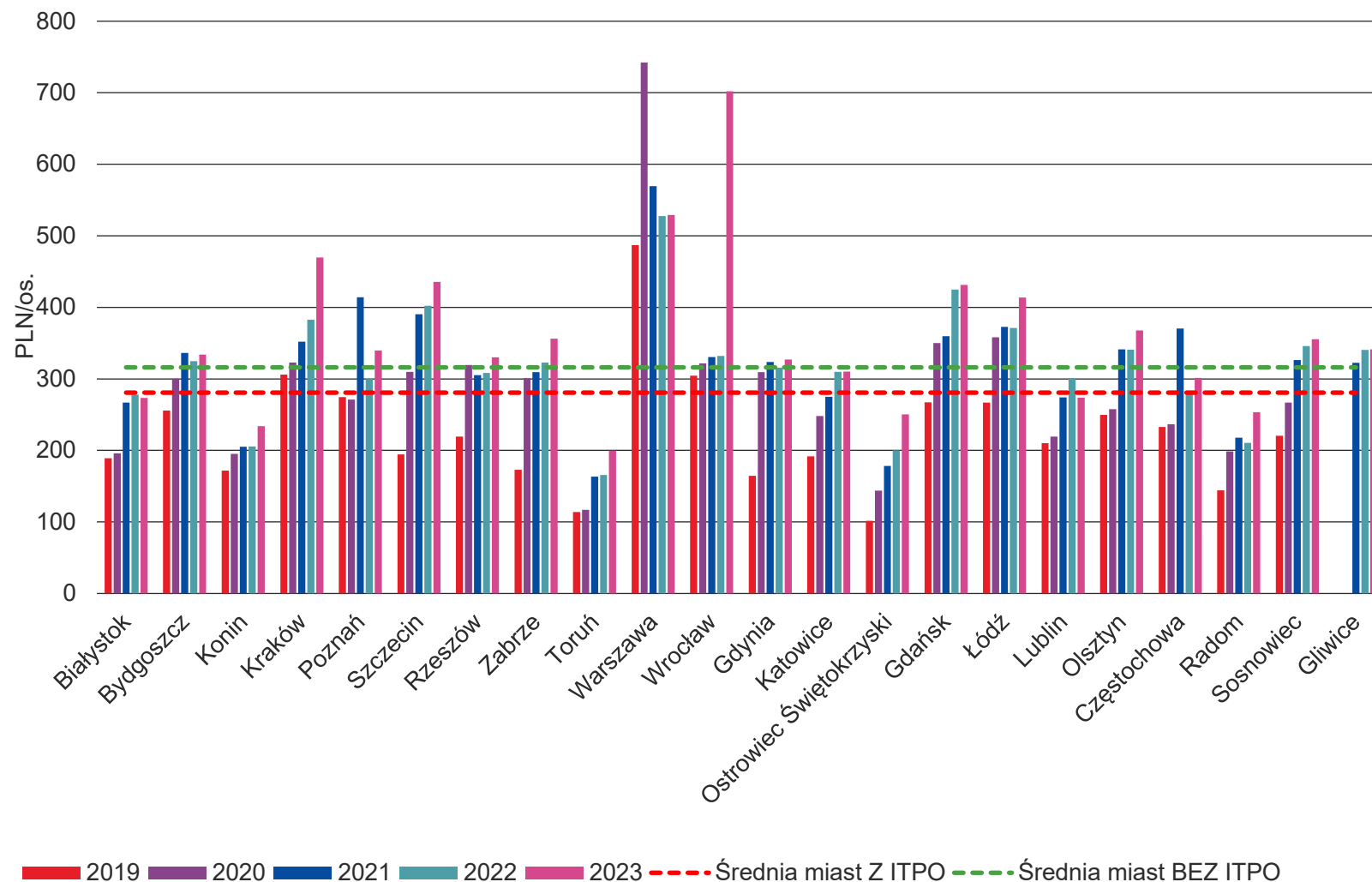

Koszty funkcjonowania Systemu
Gospodarki Odpadami Komunalnymi
- na tonę odpadów

w miastach BEZ ITPO: 683 PLN/t
w miastach Z ITPO: 616 PLN/t

Mity

ITPO generuje wyższe koszty dla sektora odpadów

Koszty funkcjonowania Systemu Gospodarki Odpadami Komunalnymi - na mieszkańca

dla miast BEZ ITPO: 316 PLN/capita

dla miast Z ITPO: 281 PLN/capita

Mity

ITPO generuje znaczące emisje CO₂

ARUP

Sektor gospodarki odpadami
odpowiada za zaledwie

1.63% (5,611 ktCO_{2e})
wszystkich emisji w Polsce

Spalanie odpadów odpowiada za
zaledwie

26% (1,488 ktCO_{2e})
w sektorze zagospodarowania
odpadów w Polsce

Spalanie odpadów
odpowiada za zaledwie

0.43%
wszystkich emisji w
Polsce

Dane na 2022 r.

Emisje razem: 344,395 ktCO_{2e}

Konsekwencje

Konsekwencje

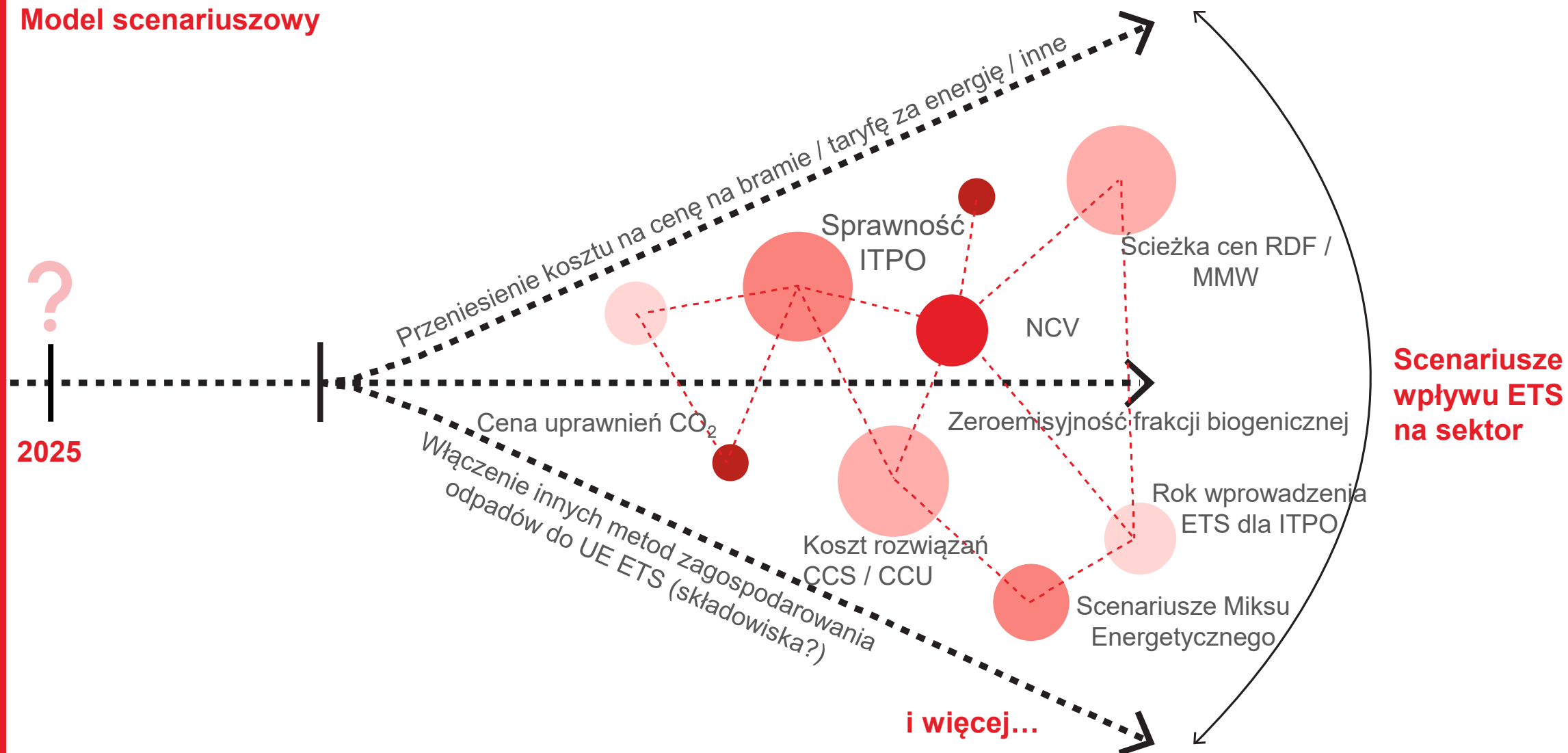
Wpływ potencjalnego włączenia ITPO w system EU ETS

- Od kiedy wejdzie obowiązek uczestnictwa w EU ETS dla ITPO? (2028 / 2031 / 2036 /....)
- Czy będzie dotyczył wyłącznie frakcji kopalnej w odpadach?
- Czy emisje CO₂ będą jedynymi gazami cieplarnianymi objętymi obowiązkiem?
- Czy inne formy zagospodarowania odpadów również zostaną włączone w EU ETS?
- Jakie będą dopuszczalne wymagania techniczne dotyczące monitorowania, raportowania i weryfikacji (MRV) emisji?
- CCS/CCU – czy i na jakich warunkach będzie respektowany wychwyt emisji

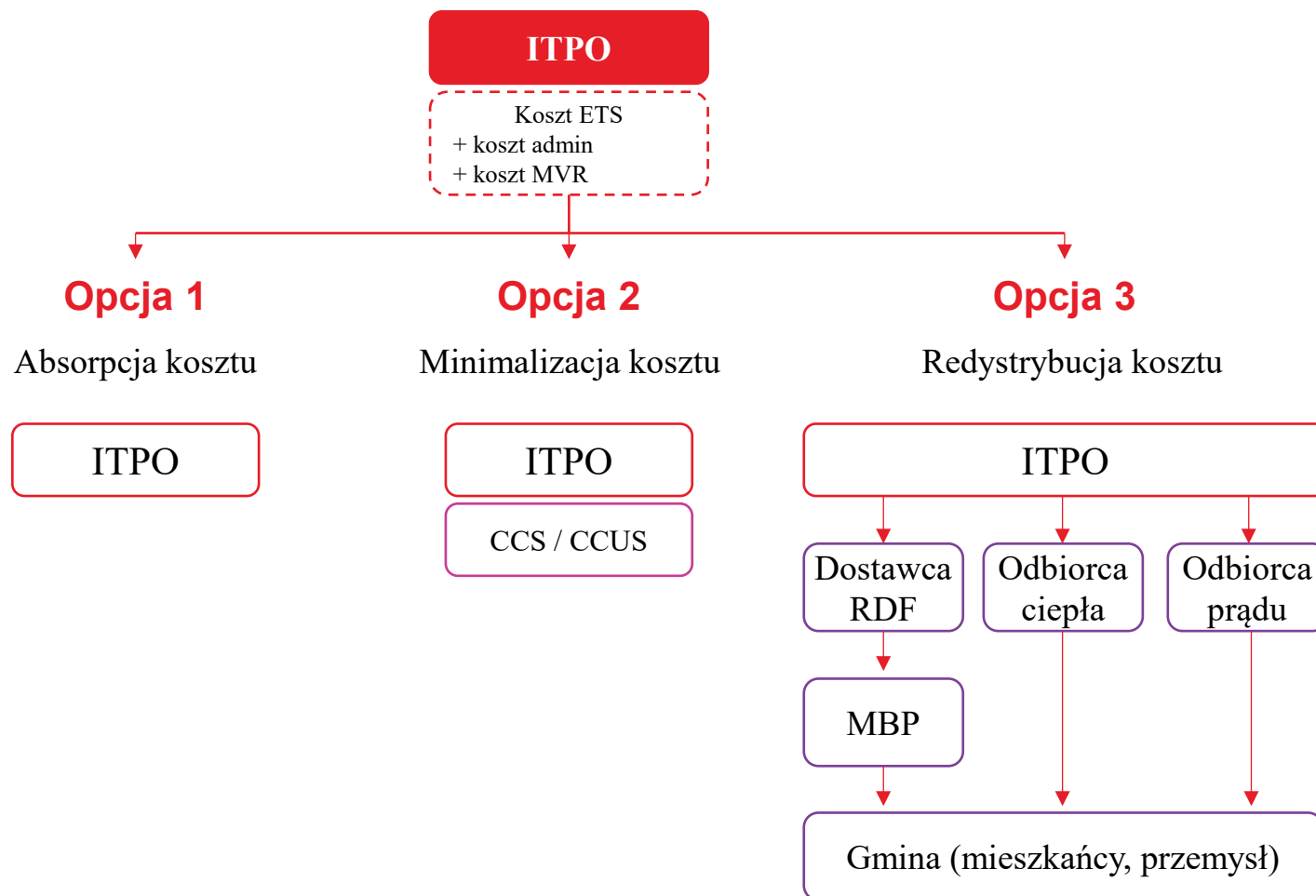
Konsekwencje

Model scenariuszowy

Konsekwencje

Kierunki redystrybucji kosztu ETS

Opcja 1: Absorpcja kosztu przez ITPO

Opcja 2: Obniżenie poziomu emisji przez CCS/CCU

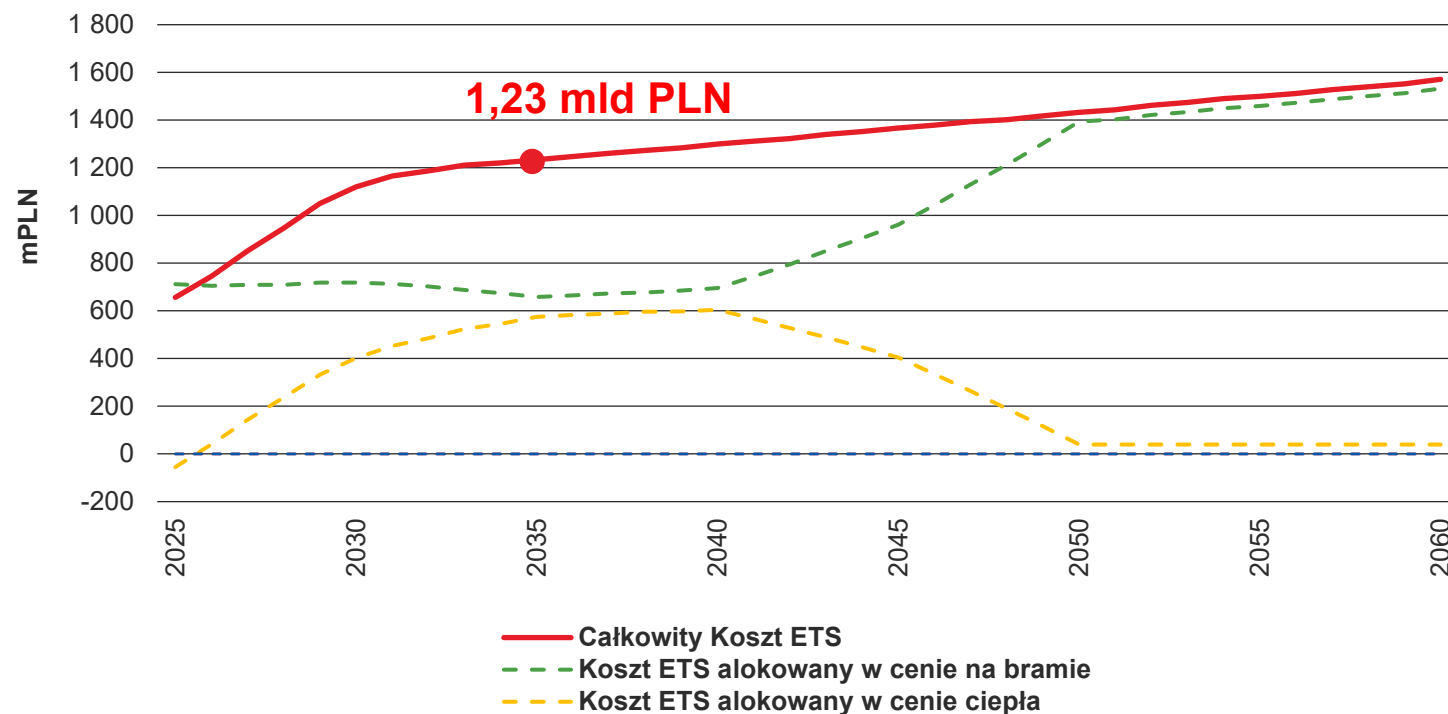
Opcja 3: Strategia redystrybucji kosztu

- Najbardziej prawdopodobna
- Przeniesienie kosztów ETS na uczestników rynku (upstream / downstream)
- Szeroko stosowana w ITPO

Konsekwencje

Wpływ na koszty sektora ITPO

Włączenie ITPO do systemu ETS może generować w Polsce koszty **~1,23 mld PLN** (286 mln EUR) **rocznie**.
~270 PLN/t.

Założenia bazowe:

- Rok prognozy: 2035 (ceny realne)
- Cena uprawnień EU ETS: 134 EUR/tCO₂.
- Udział frakcji biogenicznej: 42%
- NVC: 10 MJ/kg
- Sprawność produkcji ciepła w CHP: 60%
- Nasycenie sektora ITPO na poziomie 25% odpadów komunalnych poddawanych termicznemu przekształcaniu
- Miks energetyczny i ceny dla ciepłownictwa na podstawie prognozy efektywności energetycznej EED

Konsekwencje

Zagrożenia dla celów gospodarki odpadami

Brak alternatywy

dla odpadów
nienadających
się do recyklingu

Waste hierarchy

Zagrożenie dla hierarchii postępowania z odpadami

- Ryzyko przekierowania odpadów na składowiska
- Ryzyko nielegalnej utylizacji odpadów
- Ryzyko eksportu odpadów

Utrudnienie zamknięcia luki GOK

Traktowanie ITPO wyłącznie jako źródła energii pomija ich zasadniczy cel w systemie gospodarki odpadami

Wyższe koszty odbioru odpadów

Wyższe opłaty na bramie znajdą odzwierciedlenie w opłatach za odbiór odpadów
~ +60%

Wyższe taryfy za ciepło

Wyższa cena ciepła z ITPO znajdzie odzwierciedlenie w wyższych taryfach dla mieszkańców
~ +52%

Konsekwencje

Szanse dla celów gospodarki odpadami

Brak decyzji KE

to szansa na
pogłębione analizy,
doprecyzowanie ETS
i harmonizację
standardów

Waste hierarchy

Zagrożenie dla hierarchii postępowania z odpadami

- Ryzyko przekierowania odpadów na składowiska
- Ryzyko nielegalnej utylizacji odpadów
- Ryzyko eksportu odpadów

Utrudnienie zamknięcia luki GOK

Traktowanie ITPO wyłącznie jako źródła energii pomija ich zasadniczy cel w systemie gospodarki odpadami

Wyższe koszty odbioru odpadów

Wyższe opłaty na bramie znajdą odzwierciedlenie w opłatach za odbiór odpadów
~ +60%

Wyższe taryfy za ciepło

Wyższa cena ciepła z ITPO znajdzie odzwierciedlenie w wyższych taryfach dla mieszkańców
~ +52%

ARUP